

Olje- og energidepartementet
Oversendt elektronisk til postmottak@oed.dep.no

Oslo, 20.12.2018

Svar på høring – rapport om ordningen med opprinnelsesgarantier og varedeklarasjon for strøm

1. Innledning/oppsummering: Norwea viser til høringsbrev fra 21.09.2018 og takker for muligheten til å komme med innspill. Vi kan ikke se at rapporten som er på høring beskriver en situasjon som tilsier at man bør gjennomføre tiltak som begrenser eller vanskeliggjør eksport og handel med norsk-utstedte opprinnelsesgarantier.

Ordningen med opprinnelsesgarantier styrker forbrukermakten, har bidratt direkte til å utløse investeringer i ny fornybar kraftproduksjon og er i mange tilfeller også en forutsetning for langsiktige kraftsalgsavtaler mellom industri og fornybarprodusenter. (PPAer).

Rapporten beskriver hvordan norske kraftforedlende konsumenter får godkjent den grønne verdien på bakgrunn av fysisk kraftmiks etter gjeldende rapporteringssystem. Så lenge ikke ordningen endres i retning av å tvinge frem kjøp av opprinnelsesgarantier hos kraftforbrukere, og praksisen med lokasjonsbasert rapportering av utslippsverdien i strømforbruket er godkjent, finner vi ingen tungtveiende grunner til å begrense handelen med norske opprinnelsesgarantier, eller svekke verdien av disse slik flere av forslagene i praksis vil gjøre.

Norwea støtter derimot forslagene som går på tilpasning av varedeklarasjonen og forbedret kommunikasjon rundt ordningen. Olje- og energidepartementet bør i oppfølgingen generelt unngå særnorske tilpasninger i ordningen, og i stedet følge opp positive elementer i EUs lovgivning, spesielt det nye fornybardirektivet.

2. Norweas kommentarer til forslagene i OE-rapport 30-2018 «utredning av opprinnelsesgarantier og varedeklarasjon for strøm».

2.1. Vedr. investeringer i ny norsk fornybar kraftproduksjon: Det bygges vindkraft som aldri før i Norge og Norden. Vindkraftverk som nå er under bygging representerer større produksjonskapasitet enn det samtlige operasjonelle vindkraftverk har. Den storstilte utbyggingen har sammenheng med at Norge trekker seg fra elsertifikatsamarbeidet med Sverige, og at vindkraftverk som ferdigstilles etter 31.12.2021 ikke vil kunne få den merinntekten som sertifikatene representerer. Vi vet allerede i dag at vindkraft ved datoen for den norske fratredelsen fra sertifikatsamarbeidet vil representere om lag 10% av Norges samlede landbaserte kraftproduksjon i et normalår.

Rundt utbyggingen f.o.m. 2022 hefter det derimot større usikkerhet. Det er imidlertid helt sikkert at Norges attraktivitet som etableringsland for industri- og næringsaktivitet i økende grad vil påvirkes av trykkghten på tilgangen på fornybar kraft.

Våre medlemmer opplyser at ordningen med opprinnelsesgarantier får økende betydning for prosjektgjennomføringen fremover – samtidig som den grønne verdien som er omsettbart gjennom opprinnelsesgarantiene får stadig høyere verdi i et internasjonalt marked, blant annet som følge av økt bevissthet hos forbrukere.

Oppsummeringsvis virker opprinnelsesgarantiordningen positivt på flere måter:

- Den er et uttrykk for forbrukermakt ved at forbrukere aktivt kan velge å fremme fornybar kraftproduksjon, eventuelt differensiert ned på eksempelvis ny produksjon, bestemte teknologier eller produksjon med særlig lavt miljømessig fotavtrykk etc.

- Merinntekten fra opprinnelsesgarantier har i mange tilfeller bidratt til å utløse investeringer i ny fornybar kraftproduksjon som norsk vindkraft, og kan fortsette å virke slik i fremtiden.
- Også indirekte bidrar ordningen til å fremme ny produksjon gjennom å være en forutsetning for inngåelse av langsiktige kraftsalgsavtaler (PPAer) for visse typer aktører.

Norwea stiller seg derfor kritisk til forslaget som omtales i rapportens delkapittel 7.3.1, der intensjonen er å begrense eksporten av norske opprinnelsesgarantier gjennom å legge praktiske hindringer i veien for slik handel ved å melde Statnett ut av organisasjonen av utstedere (AIB).

Norwea stiller seg også kritisk til forslaget i delkapittel 7.4.1 om grunnrenteskatt på inntekter fra salg av opprinnelsesgarantier – på bakgrunn av at vesentlige endringer i beskatningen kun bør skje etter en fullstendig gjennomgang av det totale skattetrykket for bransjen. Norwea imøteser i så måte utredningen fra kraftskatteutvalget.

2.2. Addisjonalitet og ny produksjon i markedet for opprinnelsesgarantier: Rapporten beskriver hvordan markedet for opprinnelsesgarantier verdsetter ulike aspekter ved utstederen forskjellig. Blant annet nevner rapporten at oppnådd addisjonalitet gjennom salg av garantiene og alder på kraftverket er prisdrivende.

Ny norsk fornybar kraftproduksjon vil etter 2022 være i en særklasse i Europa, ved at man ikke har et nasjonalt støttesystem for fornybarinvesteringer. Risikoen for misforståelser knyttet til forholdet mellom støtteregimer og opprinnelsesgarantier faller dermed bort for Norges del. I tillegg vil opprinnelsesgarantier fra norske kraftprodusenter som ikke har mottatt subsidier sannsynligvis være svært attraktive i markedet.

Derimot er det statistisk uryddig dersom det ikke gjøres klart at opprinnelsesgarantier garanterer for *produksjon* av grønn kraft, ikke for forbruket. Slik sett fremstår det rart at AIB presenterer en opprinnelsesgaranti som «proof of the source of energy». Det er uheldig for norske kraftkonsumenter som får godkjent sitt forbruk etter lokasjon, og er i tillegg potensielt uheldig for norske kraftprodusenter.

En løsning med å gjøre kjøp av opprinnelsesgarantier obligatorisk vil i realiteten innebære et skritt i retning av å sanksjonere opprinnelsesgarantiens gyldighet som dokumentasjon for *kraftforbruk*. En slik ordning vil innebære en forsterking av utydigheten i ordningens anvendelse, og vil samtidig slå uheldig ut for norsk kraftforedlende industri.

Norwea stiller seg dermed kritisk til forslagene i rapportens delkapittel 7.2.3 om å gjennomføre nasjonale tiltak som i praksis devaluerer norske opprinnelsesgarantier.

Derimot mener vi det kan være hensiktsmessig å bruke Norges markedsposisjon til å anmode AIB om å endre presentasjonen av ordningens innretning.

Norwea stiller seg også på dette grunnlaget kritiske til forslaget som fremmes i rapportens delkapittel 7.2.2, om å gjøre kjøp av opprinnelsesgarantier obligatorisk.

2.3. Vedr. effektene for kraftmarkedet: Ordningen med opprinnelsesgarantier har som allerede nevnt også innvirkning på markedet for inngåelsen av PPAer mellom norske vindkraftverk og internasjonale selskaper. Samtidig vet vi at inngåelsen av en langsiktig kraftkjøpsavtale er en forutsetning for realisering av de aller fleste nye vindkraftverk i Norge i dag.

Vi har ikke fått indikasjoner på at utenlandske aktørers tilstedeværelse i PPA markedet for norsk vindkraft har medført noen ulempe for *norske* kjøpere av direkte kraftavtaler. Samtidig representerer ny vindkraft den eneste reelle kilden til ny fornybarkapasitet i stor skala i det norske markedet – og den er dermed en forutsetning for vekst i norsk industri.

Et forslag som enten begrenser nye norske vindkraftverks mulighet til å utstede opprinnelsesgarantier, eller som på annen måte begrenser markedstilgangen for norske opprinnelsesgarantier i internasjonale markeder, vil tilsvare en betydelig svekkelse av attraktiviteten for norske vindkraftverk hos utenlandske kjøpere av industrielle kraftkjøpsavtaler. Dette gjelder sannsynligvis også dersom opprinnelsesgarantiene unilateralt knyttes til kraftkjøpsavtalene.

Dermed representerer forslagene under rapportens delkapittel 7.2.3, dersom de gjennomføres, en betydelig risiko for norske vindkraftutviklere, og vil indirekte kunne komme til å bidra til å innskrenke finansieringsgrunnlaget for norske vindkraftprosjekter.

2.4. Vedr. informasjonen i varedeklarasjonen for strøm: Den viktigste langsiktige forutsetningen for norsk vindkraft er et bærekraftig marked for kraft. Levevilkårene for norsk kraftforedlende industri, som norsk vindkraft er knyttet til både gjennom fysisk flyt av elektroner i kraftnett, gjennom handel med kraft i PPAer og etter hvert gjennom finansiering av utvikling av norske vindkraftprosjekter, er selvsagt av avgjørende betydning for våre kraftproduserende medlemmer.

Dermed støtter vi tiltak som bidrar til å tydeliggjøre den grønne profilen til norsk kraftmik, inklusive intensjonen i endringsforslagene i rapportens delkapittel 7.2.1, men påpeker faren ved å gjennomføre endringer som kan føre til en forringelse av verdien av opprinnelsesgarantier fra norske kraftverk.

Vi stiller oss bak forslagene fra Energi Norge som er gjengitt under 7.2.1.

Derimot vil vi advare mot å gjennomføre tiltak som skaper risiko for forringelse av verdien av norsk-utstedte garantier.

2.5. Nærmere om EUs rammeverk – viktig å unngå uheldige særnorske tilpasninger: I debatten om reformer av opprinnelsesgarantiordningen er det viktig å ta høyde for at ordningen er internasjonal og bl.a. vil reguleres gjennom det nye fornybardirektivet.

Norge bør unngå særnorske løsninger som begrenser den norske fornybarnæringens konkurransevne markedstilgang.

Det nye fornybardirektivet bidrar med positive avklaringer og styrkinger av opprinnelsesgarantiordningen. Blant annet tydeliggjøres garantiens funksjon (som bevis for *produksjon*, uavhengig av forbruk og nasjonale fornybarandeler), forholdet til eventuelle støtteregimer reguleres for å unngå overkompensasjon, og prinsipper for handel over landegrensene fastsettes. Direktivet oppfordrer også medlemslandene til å unngå dobbelttelling og fremme forbrukermakt i ordningen.

Dette er hovedsakelig positive avklaringer som er i tråd med RE-Sourceerklæringen¹ som Norwea og en lang rekke andre europeiske aktører har skrevet under på, der den overordnede målsetningen er å bryte ned barrierer mot handel med opprinnelsesgarantier som grunnlag for PPAer.

Det er i så måte ikke umiddelbart klart hvordan forslag som begrenser muligheten for eksport av opprinnelsesgarantier står seg EU/EØS-rettslig eller opp mot den politiske intensjonen som legges til grunn i fornybardirektivet.

I vurderingen av eventuelle reformer som følge av rapporten som nå er på høring oppfordrer vi derfor norske myndigheter til å fremme internasjonalt samarbeid, unngå særnorske tilpasninger, og sikre at eventuelle endringer står seg opp mot EU/EØS-retten.

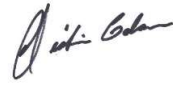
---

¹ <http://resource-platform.eu/declaration/>

Avslutningsvis vil vi igjen takke for anledningen til å komme med innspill og understreker at vi er tilgjengelige dersom departementet ønsker utdypninger eller å diskutere problemstillingen nærmere.

Daniel J. Willoch,
Rådgiver,
Norwea

Øistein Schmidt Galaaen,
Direktør
Norwea